Marta Jakimowicz

ಮಾರ್ಥ ಯಾಕಿಮೋವಿಝ್

ಸಂಧ್ಯಾ ಅಣ್ಣಯ್ಯ

Sandhya Annaiah

ಮಾರ್ಥ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ಼್
Marta Jakimowicz

ಸಂಧ್ಯಾ ಅಣ್ಣಯ್ಯ
Sandhya Annaiah

ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Marta Jakimowicz : A monograph on the Life & Works of Marta Jakimowicz (Kannada & English) by Sandhya Annaiah, Published by Indramma H.V. Registrar, Karnataka Lalithakala Academy, Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore - 560 002.

First Impression : 2018

Price : Rs. 90.00
Pages : 32+8
Paper : 100gsm Glossy Art Paper
Book Size : Crown one fourth
Copies : 500

ISBN : 978-81-938383-2-7

ಪ್ರಕಾಶಕರು:
ಇಂದ್ರಮ್ಮ ಹೆಚ್.ವಿ.
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮುದ್ರಕರು:
ಮಯೂರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆ್ಯಡ್ಸ್
ಬೆಂಗಳೂರು. । ಮೊಬೈಲ್: 9845986569

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯದ (ಮೊನೊಗ್ರಾಫ್) ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದರನ್ನು ಕುರಿತಾದವುಗಳಲ್ಲದೆ, ವಿಮರ್ಶಕರು, ಕಲಾಸಂಸ್ಥಾಪಕರುಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಗುರುತರಹದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲೇಖಕರು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಕಲಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದ ನಿರ್ಮಾಣ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅದರ ಸಂಚಲನವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ನಾಡಿನ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತು ಬರವಣಿಗೆ ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಆ ನಾಡಿನ ಕಲೆ ಮಾತ್ರ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸತ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ಥಾಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಮಹಿಳೆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಳು, ವಾರ್ಸಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಇಂಡೋಲಜಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು. ದ್ವಿಭಾಷಾ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಇವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ೧೯೭೩ ರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಾರತೀಯರೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರುವ ಇವರು ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಇವರಿಗೆ ಕರಗತ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದ ಇವರು ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳಾದ ಶಿವ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣನ ಕುರಿತು ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಡೆಕ್ಕನ್, ದಿ ಹಿಂದೂ, ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಲಾವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲಾವಿದರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಲು ಕಾರಣರಾದರು.

ಅನೇಕ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳನ್ನು, ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರುವ ಇವರು ಕಲೆಯ ವಿಮರ್ಶ ಲೇಖನಗಳು, ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಸಂಧ್ಯ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾರ್ಥಾಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ಅವರ ಜೀವನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪರವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಯೂರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆ್ಯಡ್ಸ್ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ವಂದನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೂ, ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯವರಿಗೂ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದ ಇಂದ್ರಮ್ಮ.ಹೆಚ್.ವಿ. ಹಾಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಲಾವಿದರು, ಕಲಾರಸಿಕರು ಇದನ್ನು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಜೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರ ಸಾಧನೆ, ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆಯ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಪೋಲೆಂಡಿನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾರ್ಥಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ಬಂದು ಭಾರತೀಯರೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರುವ ಇವರು ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಇವರಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿತ್ತು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತ ವಹಿಸಿದ್ದ ಇವರು ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳಾದ ಶಿವ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣನ ಕುರಿತು ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಯದೇವ ಕವಿಯ 'ಗೀತಗೋವಿಂದ'ವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

೧೯ನೇ ಹಾಗು ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಕಲೆಯಲ್ಲದೇ, ಏಷಿಯಾದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರು ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗು ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ, ಕಲಾವಿದರ/ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾ, ಕಲಾವಿದರ ಕುರಿತಾದ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲೆಯ ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವಿ–ಭಾಷಾ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಇವರು ಪೋಲಿಷ್ ಹಾಗು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೨೦೧೬ರ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಸಂಧ್ಯಾಅಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾರ್ಥಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ಅವರ ಜೀವನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ

ಪರವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಜೆ.ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಅವರಿಗೂ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಪ್ರಕಟಣಾ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೂ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾಲೀಕರು, ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಗೂ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದ್ರಮ್ಮ.ಹೆಚ್.ವಿ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಲೇಖಕರ ನುಡಿ

ಮಾರ್ಥಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಝ್‌ರವರ ಕುರಿತಾದ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ, ನನಗೆ ಸಂತೋಷದೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಚ ಹೆದರಿಕೆ ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶವೇ ಈ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಅನಿಸಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಮಾರ್ಥಾರವರ ಪರಿಚಯ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದರೂ ಆತ್ಮೀಯವೆನಿಸುವ ಒಡನಾಟವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಾರ್ಥಾರವರ ಗಂಭೀರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಾಗಲೂ ಸಹ ಇತರೊಡನೆಗಿನ ಮಾತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಗಮನವೆಲ್ಲಾ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಹಾಗು ಅದರ ಕುರಿತಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕುರಿತಾದ ಗೌರವ ಮಿಶ್ರಿತ ಅಂಜಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಹಿಂಜರಿಕೆಯೂ ಸೇರಿ ಎಂದಿಗೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಹ್ವಾನ ದೊರೆತ ನಂತರ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಸಹ ಅವರು ತಾವು ಮಾಡಿರುವ ಸಾಧನೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದೆ, ಈ ತರಹದ ತೋರಿಕೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಬರುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿಗೇ ನನ್ನ ಲೇಖನದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದು ಆತಂಕವಾಯಿತು. ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾತಿನ ನಂತರ, ಅವರ ಮನ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಭೇಟಿಗೆ ದಿನ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಂತ ದಾಟಿದ ನೆಮ್ಮದಿ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರವಲಯದಂತಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಗುಬ್ಬಿಯ ಅವರ ಮನೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, ಅವರ ಹಲವು ಸ್ನೇಹಿತರಂತೆ, ಎಲ್ಲೂ ಕಳೆದು ಹೋಗದೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವರ ಮನೆ ತಲುಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊಗಳುತ್ತಾ, ಪ್ರೀತಿ ಹಾಗು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ನನಗೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಅವರ ಸ್ವಭಾವದ ಹಿಂದಿದ್ದ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು. ಚಿಕ್ಕ ಗುಬ್ಬಿ ಕೆರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇರುವ

ಇವರ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಸ್ವೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಾಗವಲಿಗೆ ಅಂಚಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೂತೋಟವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋದಾಗ ಕಂಡದ್ದು ಅವರ ಮನೆ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋದ, ಅವರ ಮಗ ಕಲಾವಿದ ರವಿ ಷಾ ತನ್ನ ಕೈಯಾರ ಕಟ್ಟಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಓಡಿ ಬಂದ ಅವರ ಸಾಕು ನಾಯಿ ಸೋಕ್ಸಿ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹೊದರೆ, ಅದು ಅವರಷ್ಟೇ ಸರಳ. ಇಡೀ ಮನೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯೆಂದರೆ ಅವರ ಅಡುಗೆಮನೆ ಹಾಗು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ಬಿಳಿ ಹಾಗು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಖುರ್ಜಾ ಹಾಸು ಹಾಗು ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಪಿಂಗಾಣಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳು.

ಮಾರ್ಥಾರವರ ಸಂದರ್ಶನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯ ಜೀವನದ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಏನೋ ಹಿಂಜರಿಕೆ. ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಏನಿದೆಯೆಂಬ ಅನಿಸಿಕೆ. ಅಷ್ಟು ವಿನಯ ಹಾಗು ಸಂಕೋಚದ ಸ್ವಭಾವ ಅವರದ್ದು. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಮಾತು, ನಂತರ ಮೌನ. ಅವರ ಖಾಸಗೀ ಜೀವನದ ಕುರಿತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೌನ. ವೃತ್ತಿಯ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವಾಗ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ವಿಷಯವೇಕೆ ಎಂಬ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬಹಳವಾಗಿ ಕೋರಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಖಾಸಗಿ ವಿಷಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ.

ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ನೋಡಿದ ಮಾರ್ಥಾ ಒಬ್ಬರಾದರೆ, ಆತ್ಮೀಯತೆ ಬೆಳೆದ ನಂತರ ಕಂಡ ಮಾರ್ಥಾ ಬೇರೆಯ ತರಹವೇ ಕಂಡರು. ಕಠಿಣ ಕವಚವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಲು ಹೆಣಗುವ ಭಾವನಾಜೀವಿ ಕಂಡರು. ಭಾವನೆಗಳ ಏಳು ಬೀಳುಗಳನ್ನೇ ಕಂಡು, ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ವರ್ತನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾರ್ಥಾ ಕಂಡರು. ನೀಡಿದ ಎರಡು ಮೂರು ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲೇ ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ವಿಶ್ವಾಸ, ಬೆಳೆದ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಅತಿ ಆಳದ್ದು.

ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ವೀಸಾ ವಿಷಯದಿಂದ ಬಂದ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ, ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂತರ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಇದು ಅವರನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಹೋದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಒಂದು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇದರೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆಯೂ ಸಹ, ಅವರು ಸಂದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಇಂದು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾರ್ಥಾರವರಿಗೆ ಸದಾ ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದರುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕಲಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದರುಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ಆಧುನಿಕ ಕಲಾವಿದರಗಳ ಕುರಿತಾದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಮೂಲವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಈ ಸರಣಿಯ ಪುಸ್ತಕವು ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರೊಬ್ಬರ ಕುರಿತು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಲೇಖಕಿ ಮಾರ್ಥಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಚ್ ರವರ ಜೀವನ ಹಾಗು ಕೊಡುಗೆಯ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಸರಣಿಯ ಹಾಗೆ, ಮಾರ್ಥಾರವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳೂ ಸಹ, ೭೦'ರ ದಶಕದಿಂದಾಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಕಲಾವಿದರುಗಳ ಹಾಗು ಧೋರಣೆಗಳ ವಿಕಸನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಮೂಲವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಇದೆ.

ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ ಗುರುಗಳಾದ ಎಚ್ ಎ. ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಹಲವು ಬಾರಿ ಗಡುವನ್ನು ಮೀರಿದರೂ ಸಹ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ ಮುಗಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಚಿರಋಣಿ. ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪುಸ್ತಕದ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಾ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ, ಆದರೆ ಇದರ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಈ ಜೀವನದ ಪಯಣವನ್ನೇ ಮುಗಿಸಿದ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿಶಾಲ್‌ಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಲೆ ಹಾಗು ಕಲಾ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಮಾರ್ಥಾ ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆಗೆ ನೀಡುವ ಸಮ್ಮಾನವು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಬಾಕಿಇದ್ದು, ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ಎಂಬ ಆಶಯ.

– **ಸಂಧ್ಯಾ ಅಣ್ಣಯ್ಯ**

ಮಾರ್ತಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್

ಮೂಲತಃ ಪೋಲೆಂಡ್ ದೇಶದವರಾದ ಮಾರ್ತಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್‌ರವರು ವಾರ್ಸಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಇಂಡೋಲಜಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗು ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ, ಕಲಾವಿದರ/ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾ, ಕಲಾವಿದರ ಕುರಿತಾದ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲೆಯ ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವಿ-ಭಾಷಾ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಇವರು ಪೋಲಿಷ್ ಹಾಗು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಿಚಯ:

ಮಾರ್ತಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್‌ರವರು ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಪೋಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ವಾರ್ಸಾನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಪೋಷಕರು ಪೋಲೆಂಡ್ ದೇಶದವರೇ ಆದ ಆಂಡ್ರೆ ಹಾಗು ಇರೇನಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್. ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಾಗಿದ್ದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಕಲಾವಲಯಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ತಾಯಿ ಇರೇನಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ವಾರ್ಸಾದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಮುದ್ರಣಕಲೆ ಹಾಗು ಸಮಕಾಲೀನ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳ ವಿಭಾಗದ ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ೪೬ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವಿಭಾಗದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಆಧುನಿಕ ಕಲಾ ಸಂಧರ್ಭದ ಕಲಾವಿದರುಗಳ ಹಲವು ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಆಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವಿತ್ತು. ಇರೇನಾರವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ 'ಫೈವ್ ಸೆಂಚುರೀಸ್ ಆಫ್ ಪೋಲಿಷ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ ಆರ್ಟ್' ಪೋಲೆಂಡಿನ ಮುದ್ರಣ ಕಲೆ ನಡೆದುಬಂದ ಐದು ಶತಮಾನಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ ವಿವರವಾದ ಪುಸ್ತಕವು ಪೋಲೆಂಡಿನ ಮುದ್ರಣಕಲೆಯ ಮೊದಲ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಆಂಡ್ರೆ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ಪೋಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ, ೨ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಮಯದ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಪ್ರತಿರೋಧ ಚಳುವಳಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಚಳುವಳಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗು ಕರಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೋಲೆಂಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರು ಹಾಗು ಕವಿಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುಖಪುಟವನ್ನು ಕೂಡ ಇವರು ಲಿನೋಕಟ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ ನಂತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಬೋಧನಾ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ೧೯ನೇ ಹಾಗು ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಕಲೆಯಲ್ಲದೇ, ಏಷಿಯಾದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರು ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಲಿಷ್ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದಾಗ ಇವರ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ತಿರುವು ಪಡೆಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಪೂರ್ವ ಭಾರತೀಯ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದ ವಿಶೇಶ ಆಸಕ್ತಿಯು ಆಂಡ್ರೆಯವರನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಬಾರಿ ಮರಳಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಹಾಗೆ ಬರುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪೋಲೆಂಡಿನಿಂದ ಕರೆತಂದು ಆಯೋಜಿಸಿದರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಹಲವು ಭೇಟಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಕಲೆಯ ಕುರಿತು ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಕಲೆ ಹಾಗು ಪೂರ್ವದ ಕಲೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ(೧೯೭೨), ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ, ದಿ ವೆಸ್ಟ್ ಆಂಡ್ ದಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಈಸ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಉತ್ತುಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯುವಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ದೈಹಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದ ಅವರ ಉತ್ಸುಕತೆಯು ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಹಾಗು ಕ್ರೇಯಾನಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಎಡಗೈನಲ್ಲೇ ರಚಿಸಿ, ಎರಡು ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲು ಅಡ್ಡಿಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬೇಟಿ ನೀಡಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಆಂಡ್ರೆರವರು, ನೆನಪಿಗಾಗಿ, ಸಣ್ಣ ಕಲಾತ್ಮಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಮಾರ್ತಾರವರು ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ 'ಸೊಗಡು ಹಾಗು 'ವರ್ಣ'ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತದ 'ಅನುಭವ'ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದೇ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಈ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ಗುಣವು ಅವರನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದವು.

ಮಾರ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರಂತೆ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ವೈದ್ಯಕೀಯ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮೀರಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಭಾರತದ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯೊಂದಿಗೆ ವಾರ್ಸಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಡಾಲಜಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ ವಿಷಯವೇ ಇಂಡಾಲಜಿ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೂಡ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಮಾರ್ತಾರವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿರುವುದೂ ಹೌದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಹಾಗು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಸಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಾರ್ತಾರವರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಅವರಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು (ಅದರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು) ಕಲಿತು ಮರಳಿಬಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಸ್ಥಳಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ದೊರೆತ ದೇಶದ, ವಿಶಾಲವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿರುವ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು, ಭಾಷೆಗಳು ಹಾಗು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸಕ್ತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಇಂಡಾಲಜಿ. ಹಲವು ಶತಮಾನದಿಂದ, ಅದರಲ್ಲೂ ೧೬೦೦ರಿಂದ ಪೂರ್ವವು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತೀಕರಣದ ಯುಗ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗು ಕುತೂಹಲ ಆಸಕ್ತಿದಾಯವಾದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತುವಿಷಯದ ಕುರಿತಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಅನೇಕ ವಿಧ್ವಾಂಸರು ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಾಮರಿಷ್‌ರವರಂತಹ ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸ ಕಾರರು ಸಂಶೋಧನೆ, ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತಾದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಕುರಿತು ಪ್ರೀತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತೆಂದರೆ, ಆಕೆ ತಾನೇ ಹಿಂದು ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿದ್ದರು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ತಾರವರ ಪದವಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಬಂಧವು ಅವರ ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣ, ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕುರಿತಾಗಿ ಇದ್ದ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದಿತು. 'ಮೆಟಾಮಾರ್ಫೋಸಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಗಾಡ್ಸ್'ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಇಂದಿನ ಆಂಧ್ರಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ೧೦೫ ಪೌರಾಣಿಕ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಭಾರತದಿಂದ ಫ್ರೆಂಚ್‌ನವರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಪೋಲೆಂಡಿನ ರಾಜನ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ್ದವು. ಈ ಸರಣಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ದೇವ/ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ತಂಜಾವೂರು ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಕಲಂಕಾರಿಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಕಾಣುವ ಶೈಲಿಯ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ವರ್ಣ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಕಲಂಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವಂತಹ ಆಳವಾದ, ಐಹಿಕ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಬಾಹ್ಯರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಸಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ., ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ಯಾವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಇವುಗಳು ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್‌ರ ಸೋಲಿನ ನಂತರ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ತಲುಪಿದವು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ತಾರವರು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗು ತದನಂತರ ಸುಧಾರಿತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಬರವಣಿಗೆಗಳು:

ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ಡಾ. ನವೀನ್ ಷಾರವರೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗಲು ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ತಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಷಾರವರು ವಾರ್ಸಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾರ್ತಾರವರ ಭೇಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಕುರಿತಾಗಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇದು ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಭೇಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪೋಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಶಾಂತಿ ಅದಾಗಲೇ ಅನೇಕ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶಗಳ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಾರ್ತಾ ಪೋಲೆಂಡನ್ನು ತೊರೆದು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಾಪಸಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಲೆಯ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವುದರೆಡೆಗೆ ವಾಲತೊಡಗಿತು. ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾದ ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮಿಟೋಲೋಜಿಯಾ ಇಂಡಿಕಾ(ಇಂಡಿಯನ್ ಮಿಥಾಲಜಿ)ವನ್ನು ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಪೋಲೆಂಡ್‌ನಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮಗಳು, ಪಂಥಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುವ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗು ಅವರ ಕುರಿತಾಗಿ ಇರುವ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳು, ಪ್ರತಿಮಾರೂಪದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಹಾಗು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿವರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಕಲೆಯ ಆಯ್ದ ಸಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆಂಡ್ರೆ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್ ರವರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಲೇಖಕರನ್ನಾಗಿ ಹಾಗಿ ಮಾರ್ತಾರವರನ್ನು ಸಹ ಲೇಖಕರೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕರು ಮಾರ್ತಾರವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾಗಲೇ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾರ್ತಾರವರ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ದೊರಕುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರ ವೃತ್ತಿಜೀವನವೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇತ್ತರು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಮೊದಲ ಪ್ರಕಟಿತ ಪುಸ್ತಕವು ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಸರನ್ನು ನೀಡದೇ ಹೋಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ, ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳಾದ ಶಿವ ಹಾಗು ಕೃಷ್ಣನ ಕುರಿತಾದ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.ಕೃಷ್ಣ ಹಾಗು ರಾಧೆಯ ದೈವಿಕ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದ ಜಯದೇವ ಅವರ ಗೀತ ಗೋವಿಂದವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪೋಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಬಹು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಲೆಂಡಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಿಗದೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ಅನುವಾದವು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಹಿಡಿತ ಹಾಗು ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅವರ ಜ್ಞಾನವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾದ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಲವಾದ ಆಧಾರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಈ ಆಧಾರವೇ ಅವರನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವುಮಾಡಿತು.

ಕೆಲ ಕಾಲ ಅವರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿದರು.

ಕಲಾ ಬರವಣಿಗೆ:

ಪೋಲಿಷ್ ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಮಾರ್ತಾರವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ, ಅವರು ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 'ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಡೆಕ್ಕನ್' ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ(ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಈಗ ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ದಿ ಹಿಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಇದ್ದು ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಒಡನಾಟವಿತ್ತು. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡಿನ ಆಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಹರಿ ಕುಮಾರ್ ರವರನ್ನು ಮಾರ್ತಾರವರು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸಂಗೀತದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಿ.ವಿ.ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರೂ ಸಹ ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆ.ವಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ ಹಾಗು ಚಿ. ಸು ಕೃಷ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿಯವರಂತಹ ಲೇಖಕರು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರಹಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗು ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಪುರುಷ ಬರಹಗಾರರ ನಡುವೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಪದಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಬಹಳ ದೂರ. ಸೌಂದರ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕರವಾದ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಬಹಳ ಆಳವಾದದ್ದು.

ಮಾರ್ತಾರವರ ಕ್ಯಾಟಲಾಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಔಪಚಾರಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿ ಮೇಲ್ಮೈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು, ವಿವರಿಸಿ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಕಲಾ ಕೃತಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಿಧ ಕಲಾ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮಾರ್ತಾರವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ

ಬಹುತೇಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವೆಂದು ಇತರೆ ಬರಹಗಾರರು ಗುರುತಿಸದ ಕರಕುಶಲಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ಲೇಶಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೂಡ ಇದ್ದವು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರದಿದ್ದ, ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕ್ಯಾಟಲಾಗ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಸರಳವಾದ, ಮಾಹಿತಿಯುಕ್ತ ಬರಹಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ. ಮಾರ್ತಾರವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಲವಾರು ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಖಲೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕಲಾವೆದರು – ಇವೆಲ್ಲದರ ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬರವಣಿಗೆಯ ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಗದಿತ ದಿನವಿರದೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವಾಗಲೂ ಇಡೀ ಅಂಕಣವನ್ನು ಒಂದೇ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ನಂತರ ವಾರದ ಒಂದು ದಿನ, ಒಂದೇ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯುಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ನಿಯಮಿತವಾದ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವು, ಅವರ ವಿವರವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಅಂಕಣಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ, ಮೊದಲಿಗೆ ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ಅಂಕಣಗಳೇ ಕೊಡಲಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ವೃತ್ತಿಪರ ಕಲಾ ಬರಹಗಾರರ ಬದಲಿಗೆ ಕೇವಲ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸೀಮಿತ ಬರವಣಿಗೆ ನಡೆಸುವ ತಮ್ಮ ಪರ್ತಕರ್ತರಿಂದಲೇ ಅಂಕಣಗಳನ್ನು ಬರೆಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಈ ವಿಷಯವು ಇಂದಿನ ದಿನದಲ್ಲೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.

೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾರ್ತಾರವರು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳ ಓದುಗರ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ವಾಚಕರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿನ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿರುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅವರ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು – ಒಂದು ಅವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅದರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರಾಗಿದ್ದವರು. ಕಲಾ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಲಾವಿದರ ಅಸಮಾಧಾನದ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕುರಿತು ಸಮಾಧಾನವಿದೆ. ಮಾರ್ತಾರವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಸಮಾಧಾನವಿತ್ತೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಕಲಾ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರುಗಳು

ಚರ್ಚೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಲಾರಿಯನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿತಂತೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಸರು ಮಾರ್ತಾರವರದ್ದೇ ಇತ್ತಂತೆ! ತಮ್ಮ ನೇರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಗು ನಿಷ್ಕಪಟವಾದ ಧ್ವನಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಾರ್ತಾ ಎಂದಿಗೂ ಕಲಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಚ್ಚಿನವರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಘಟನೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ, ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಸಾಮಾನ್ಯವೋ ಒಂದು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯು ಒಬ್ಬ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಅಸಾಮಾನ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಷಾರೊಂದಿಗಿನ ಅವರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಕೊನೆಗೊಂಡು, ಕಲಾವಿದ ಕೆ.ಟಿ. ಶಿವ. ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಅವರನ್ನು ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕಾದಾಗಲೂ, ಅವರು ನಗರಕ್ಕೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಅವಿರತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಅವರು ಕಲಾವಿದರು, ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾವಿದರುಗಳ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕಲೆ ಹಾಗು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೂಡ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಾರ್ತಾರವರು ಬರಹಗಾರರಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಂತ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲಾವಿದರ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲೆಯು ತನ್ನ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬರೆದಿರುವ ಅವರ ವಿಮರ್ಷಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತಾದ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿವಿಧ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಕೂಡ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ.

ಅವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪುನರಾವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳು ೧) ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿನ ಕಲಾ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ೨) ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲಾ ಅಭ್ಯಾಸ (ಬೆಂಗಳೂರು ಅಧಿಕೇಂದ್ರವಾಗಿ) ವನ್ನು ಮರುಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಲಾ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಎಲ್ಲೆಡೆಯ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ನಗರಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ(ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ,

ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸದ ಭಾಗವಾಗುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವ ಅನುಮೋದನೆಯಿಂದಾಗಿ, ನಗರಗಳು ಕಲೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವ ಅಧಿಕೃತ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಮಾರ್ತಾರವರು ಆರ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾದಂತಹ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಮಾರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಪ್ರಸರಣ ಹೊಂದಿರುವ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಅವರ ಬರಹಗಳಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಲಾವಿದರುಗಳ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಗೋಚರತೆ, ಮಾನ್ಯತೆ ಹಾಗು ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಿತು.

ಅವರ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಲೇಖನಗಳು ಇಂಡಿಯನ್ ಕಂಟೆಂಪೊರರಿ ಆರ್ಟ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆನ್ಸ್ (ಪ್ರ: ವಧ್ಹೇರಾ ಕಲಾ ಗ್ಯಾಲರಿ, ನವ ದೆಹಲಿ, ೧೯೯೭), ಏಳು ಮಹಿಳಾ ಕಲಾವಿದರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಹಾಗು ಪ್ರತಿ ಕಲಾವಿದರುಗಳ ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ ಬರೆದಿರುವ, ರೂಬೀನಾ ಕರೋಡ್‌ರವರ ನಿರೂಪಣೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ 'ಸೆವೆನ್ ಕಂಟೆಂಪೊರರೀಸ್' (ಪ್ರ: ಕಿರಣ್ ನಡಾರ್ ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ನವ ದೆಹಲಿ ೨೦೧೩) ಹಾಗು ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದ ಬಿಕಾಷ್ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಜಿ(ಪ್ರ: ಕಲಾ ಯಾತ್ರೆ) ಕುರಿತಾದ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಿರೂಪಣೆ:

ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಲಾ ಬರವಣಿಗೆಯ ನಂತರ, ೨೦೦೦ ಇಸವಿಯ ನಂತರ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ೨೦೦೧ರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಲಾ ಗ್ಯಾಲರಿಯ(ಮುಂಬೈ ನಗರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು) ೧೦ನೇ ವರ್ಷ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾರ್ತಾರವರು ಅಲಯನ್ಸ್ ಫ್ರಾಂಸೇನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ 'ಆನ್ ಎಡ್ಜ್ ಆಫ್ ವಾಲ್ಯೂವ್' ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಶಿಲ್ಪದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕೃತಿಯ ಪರಿಚಿತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ.

ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬಹಳ ನಿಕಟವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ತಾ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು. ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಲಾವಿದರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ವಿಕಸನವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬರುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಕಲಾ ಬರಹಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ನಿರೂಪಣಾ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆವರಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅವರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಷಯದ ಮೇಲೇ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ಮಾರ್ತಾರವರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದೃಶ್ಯಕಲೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅವರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಮ್ ಆಫ್ ಮೋಷನ್(೨೦೦೮) ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಚಲನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಆಗಿನ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಾವಿದರು ಹೊಸ ಯುಗದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದಾಗಿ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯೆಡೆಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ನಿಯಮಿತ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದ್ದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರನ್ಬೀರ್ ಕಲೇಕಾರವರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಷನ್ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ವಿಡಿಯೋವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ವಿಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನಿಖರವಾದ ಸಂಯೋಜನೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಹಾಗು ವಿಡಿಯೋವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗುರುತಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿತ್ತು. ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಚಲನೆಯನ್ನು ವಿಡಿಯೋ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ವಿಡಿಯೋ ಮುಗಿದ ನಂತರವೂ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಣಸಿಗುವ ದೃಶ್ಯ ವಿಡಿಯೋ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇತ್ತು. ಈ ಕಲಾಕೃತಿಯು ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲು ಹಾಗು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೨೦೦೯ರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪದ ವಸ್ತುವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕೋಲಾಬ್ ಆರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್‌ರವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರದಾರ್ಶನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ತಾರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಕುರಿತಾದ ಗ್ರಹಿಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಕುರಿತಾದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಚರ್ಚೆಯಿರುವಾಗ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರ ವಿಶ್ವಮಾನವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ನೆನಪಿಸುತ್ತಾರೆಯೂ ಹೌದು. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಅಸ್ಮಿತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ವಲಸಿಗರಲ್ಲಿ ಈ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ವಿಚಾರದ ಗ್ರಹಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅಸ್ಥಿರ ಅಥವಾ/ಹಾಗು ಬಹುವಿಧವಾದದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹಾಗು ಇಂದಿನ ಮೊದಲು ಪೋಲೆಂಡಿನ ಹಾಗು ತದನಂತರದ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗುರುತಲ್ಲದೇ ಭಾರತದಂತಹ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲೂ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಇದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತಾದ ವಿಷಯ/ಕಲಾವಿದರುಗಳಿರದೆ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯದ ಕಲಾವಿದರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ವಸ್ತುವಿಷಯದ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ.

(ಮಾರ್ತಾರವರ ಇತರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು:)

ಎಂಚಾಂಟಿಂಗ್ ಐಕಾನ್(೨೦೦೩)
ಸಟಲ್ಟೀ–ಮಿನಿಮಲೀ(೨೦೦೪)
ದಿ ಇನ್ವರ್ಟೆಡ್ ಟ್ರೀ(೨೦೦೪)
ಟೂವರ್ಡ್ಸ್ ಅಬ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಷನ್(೨೦೦೫)
ದಿ ಹ್ಯೂಮನ್ ಫಿಗರ್(೨೦೦೬)
ಐಕನೋಗ್ರಫಿ ಇನ್ ಟ್ರಾನ್ಸಿಯಂಟ್ ಟೈಮ್ಸ್(೨೦೦೭)
ದಿ ಹ್ಯೂಮನ್ ಆನಿಮಲ್(೨೦೦೯)
ಚೇಂಜಿಂಗ್ ಸ್ಕಿನ್(೨೦೧೦) ಡಾಲ್ಸ್ (೨೦೧೧)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದು, ನಿರೂಪಕಾರಗಿ ದುಡಿದು, ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ ಕಲಾವಿದರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಒಡನಾಡವಿಟ್ಟುಕೊಂಡೂ ಸಹ ಮಾರ್ತಾರವರು ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಕರಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕ್ಯಾಟಲಾಗಿಗೆ ರಚಿಸಿದ ಲೇಖನದ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕಲಾವಿದರು ಸ್ವ–ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರೂ ಸಹ ನೈತಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅವರ ಬರಹವನ್ನು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಡಲು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಅವರ ಮನೆಯನ್ನು

ಅವರ ಪ್ರಿಯವಾದ ಜನಪದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ...ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಸರಳುಗಳಿಗೆ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತೂಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಂಚಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ದೀಪಗಳು ಹಾಗು ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜೋಡಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪೋಲಿಶ್ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಡುರ್ನಿಕ್ ರಚಿಸಿರುವ ಮಾರ್ತಾರವರ ತಂದೆಯ ತೈಲವರ್ಣದ ಭಾವಚಿತ್ರ ಹಾಗು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪೋಲೆಂಡಿನ ಕಲಾವಿದರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಅವರ ಮಗ ರವಿ ಷಾ ರಚಿಸಿರುವ ಮರದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರ ಮಗ ರವಿ ಷಾ ಶಿಲ್ಪಕಾರರಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಉಳಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಸುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ 'ಆಕ್ಸ್ ರವಿ' ಎಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಮಾರ್ತಾರವರಿಗೆ ಹೂದೋಟ ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಆರ್ಕಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು.

ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಹಾಗು ಆತ್ಮ ಗೌರವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾವಿರಲು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನೈತಿಕತೆ ಹಾಗು ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:

ಕೇಂದ್ರ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಅವರಿಗೆ 'ವರ್ಷದ ವಿಮರ್ಶಕ'ರೆಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೆ, 'ಸಮೀಕ್ಷ ಕಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಇವರಿಗೆ ೨೦೧೬ರಲ್ಲಿ ಕಲಾ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇವರ ಜೀವಮಾನದ ಸಾಧನೆಗೆ ಡಾ. ವೀಣಾ ಶೇಖರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೨೦೧೬ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಮ್ಮಾನಿಸಿತು.

೧) ಮಿತಾಲಜಿಯ ಇಂಡಿಕಾ, ೧೯೮೨, ISBN: 83-22-0176-7
೨) ಮೆಟಾಮೋರ್ಫೋಸಿಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಗಾಡ್ಸ್, ಸೀಗಲ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್, ೧೯೮೮, ISBN-10: 870460298, ISBN-13: 978-8170460299.

Marta Jakimowicz

Polish writer Marta Jakimowicz studied Indology from Warsaw University,moved to India in the year 1973 and continued to live here pursuing her writing and engagement with the art community within the country. She has lived in Bangalore for more than three decades, establishing herself as an art writer - working as art critic for newspapers, writing about Indian art/artists in the form of exhibition catalogues, artist monographs and articles for various publications and importantly as a curator of contemporary art. Marta is a bi-lingual writer who has published books in Polish language as well as in English.

Introduction

Marta Jakimowicz was born in Warsaw, Poland in 1948. She was born to Polish parents Andrzej and Irena Jakimowicz, who were both Art Historians and have contributed significantly to Polish art scene through their works. Her mother,Irena Jakimowicz was the curator for the Graphics and Contemporary drawing section at the National Museum in Warsaw,where she worked for nearly 46 years. While being the in charge of this section, she was responsible for curating several monographic exhibitions of Expressionist and Fauvist painters of Poland. Irena's prominent curated exhibition '*Five Centuries of Polish Graphic Art*'(1997) was a narrative of the history of printmaking in Poland. This exhibition was accompanied with the publication of an elaborate book and has been considered as the first text book on Graphic Art in Poland.

Andrzej Jakimowicz was an important academician for arts in the country. While he was still pursuing his studies in arts, he became a part of the resistance movement in Poland during World War II and started illustrating for their magazines and leaflets. He was also designing linocut book covers for notable Polish poets and writers. It is only post- war that he went on to study Art Historywhich was followed by a teaching career at the University as a Professor.He was specialised in 19th and 20th century Polish Art as well as with Art of Asia. Being a prolific writer, he published several articles related to Contemporary Polish Art as well as about art from the East.A crucial moment for Andrzej came when he was delegated to India in the early 1956 as the commissioner of the Polish Art Exhibition in Delhi. From then on, he developed a keen interest in Indian Art brought which him back to India with several more exhibitions; and also with his own interest toexplore in detail about pre-independence Indian Art. Several visits and constant research about specific issues in Indian, Art and Oriental Art/Art of the East led him to publish books like *Art of India* (1972) *Art of Indonesia*, *The West and the Art of East* and so on. He was at the peak of his career when a paralytic attack shunned his participation inacademic activity. But the fervour to work was so strong in him that his illness did not stop him from making a series of subtle pencil and crayon drawings in his left hand and as well as have two exhibitions of the works that were produced in this period.

Whenever Andrzej travelled to India for organizing exhibitions, on his way back home,he carried little artefacts as memorabilia.This, Marta recalls as ‘experiences’ of India through objects that he brought and that which carried the ‘smell’ and ‘colour’ of a culture. She was drawn to these objects for their tactile nature which often was missing from the rarefied, mass produced objects of Europe.

Unlike her parents, Marta only informally studied art history. Her interests were beyond regular subjects like philosophy, medicine etc. The liking developed towards India in her childhood coupled with her own interest towards understanding new cultures possibly urged Marta to take up Indology at the Warsaw University. Indology is study of Indian Culture and the subject involves studying Indian languages amongst which Sanskrit was a priority (in which she was very well versed); and apart from it were other languages which could be learnt like Hindustani and south Indian languages. While she was pursuing her studies, there were no experts at the University who could teach south Indian languages and was hence advised by her professor at the university to come to India to learn these languages (especially Kannada) so that she could go back later to teach them at the university.

Subjects like Indology arises out of the Europe's interest in a land which contained a multitude of cultures, languages and ideas spread over a vast geography which was a by product of their exploration for business.The East occupied an important place in the Western imagination for a very long time, but predominantly from the 1600's. The era of colonization and the growing interest combined with curiosity about Asian countries produced appealing outcomes. It brought many scholars from various fields to arrive here and interpret the Indian subjectivity. The materialistic Western culture sought the East in its quest for spiritual contentment.Many scholars in the past have found the Indian subjectivity engaging. Art historians like Stella Kramarisch researched, taught and also worked extensively on the Indian Art History. She was so much in love with Indian philosophy that she is said to have converted herself into a Hindu!

Marta'sfinal thesis for her graduation originated from her interest in Indian mythology, iconography and figurative tradition. The thesis titled '*Metamorphoses of Indian Gods*'was based on a set of 105 mythological paintings in traditional style that were painted in thesouth-eastern part of the present day Andhra region. These paintings had travelled from India through the French and found their way into the library of Polish King. The series of these pictures are used to interpret iconographical representations of Indian gods and goddesses.The painting style adopted seems like a coalescence of Kalamkari with Tanjore painting. These paintings follow scheme of traditional painting for the figures and the Kalamkari's style of colour treatment with use of flat, deep earthly colours all constricted within soot black outline. Through this research, she retraces the colonial backdrop against which these paintings were produced and their subsequent travel to France along with the French, after their defeat in the Indian peninsular region. This thesis was first published in Polish in 1983 and later improvised and published in English in1988.

Writing:

In 1973, Marta arrived in India to be married to Dr Navin Shah, a Civil engineer by profession. They had met at the Warsaw University while he was enrolled for his doctorate program and while she was pursing her Indology. This was the first time Marta arrived in India, even though the subject of her studies was this country. Her leaving Poland also coincided with the time of a major political and economic crisis that plagued the country for years to come. This social unrest had already compelled many residents to migrate to other countries in search of better opportunities. The primary reason why Marta left Poland was

personal and not political. But the reason she did not go back to Poland even when her marriage did not work was political and not personal.Thus, she found and made India her new home for the years to come.

Even after moving to India, Marta continued her association with Poland through her writings about Indian art and culture in Polish language. In India, her interest shifted from philology to writing about art.She took up writing Mitologia Indyjska (Indian Mythology)in Polish which was published from Poland in 1982.This theme was very dear to her, as she always revelled knowing about Indian mythology. The book provides a detailing account on the history of Indian religions, sects and schools of thoughts. It also includes myths associated with Indian deities and their iconographical representation and development in the classical Indian Art. The book is illustrated with plates from classical Indian representations from Jaina, Buddhist and Hindu art. Although, this book mentions Andrzej Jakimowicz as the author and Marta Jakimowiczas the co-author, Marta is the original writer of the book. Back in Poland, where this book was published, the publishing house suggested that including the name of her father who was already so well established in his discipline would fetch the book a wider exposure and provide a jump start to thecareer of a young writer like Marta. Hence, her first published book went without giving her the necessary credit. After this, she published two other books in Polish on two prominent Hindu icons: Shiva and Krishna. One of her passionate investment also went into translating from Sanskrit to Polish, the 12th century work Gita Govinda, a classic collection of lyrical poems by Jayadevathat celebrate the divine love of Krishna and Radha.But constantly changing social conditions and deep economic crisis in Poland made it impossible to find a publisher and thus unfortunately, this

work was never published. Her knowledge of Sanskrit and other important literary works formed a strong base for her understanding of Indian Culture. It is this very base that has always made establish herself as a writer of Indian Art. After briefly living in Hyderabad and Ahmadabad, she moved to Bangalore.

Art writing:

In 1984 after arriving in Bangalore, she took up writing reviews about art. She briefly worked for the Times of Deccan(this paper is out of circulation), moved for a while to The Hindu before she started writing for the Deccan Herald newspaper in 1986, with whom her association continued for nearly 30 years. She credits Hari Kumar who was then the editor-in-chief at Deccan Heraldfor providing a regular column space for featuring art scene of Bangalore. Despite being a Polish writer, here in India, she began writing in English.

When Marta began her career, critic like BVK Shastry,who is known for his critical reviews on music, was also writing about art. Writers like K V Subramanyam and C S Krishna Setty were contributing for Kannada and English newspapers. Amidst already established league of male writers, she established a position for herself through her language and persistence in writing. Her unequivocal writing refused the use of appeasing words for her critical review. She remained true to her convictions about the importance of an aesthetical language that was necessary while construing the meaning of aesthetic objects.

Marta's writings for the newspapers have a formalistic approach in comparison to her catalogue writings which are devout

and consuming. Her newspaper reviews dissected every surface detail of the work and subsequently through which she reconstructed the possible experience out of art works.

[…] big trees in blossom – a flaming orange Gulmohar or a white temple tree, else where a greyish blue hill in a cold light or in a warm golden glow-are placed in the middle of a composition against a deep perspective landscape. The softness of flowers is contrasted with the vertically accentuated distinct green grass with a thick paint yellow punctuation. The sky full of clouds, grey with an acute light of the setting sun. otherwise gay and bright was intended to convey the effect of motion. A few pictures of banian trees in a gradation of beiges and browns stress the meaning of plasticity in the mass of bark and dramatic aerial roots. The tree can be shown in idyllic rural surroundings or most theatrically as bare branched and sharply silhouetted against voluminosity, hence the recurring us of moulded high relief painted over, present even in the picture frames. This effect proves stronger in the portrayals of old architectural ruins, where the roughness of ancient stones is underlined and different planes are emphasises by way of arranging them as well as by colour and valour contrasts. The buildings turn very dark in the shade, while their lit up surfaces become glaring bright, both being juxtaposed with the joyous, sunny sky and the fresh greenery of the grass".

- "Adopting various conventions", The Hindu, 8.11.1985

With the choice of words, her writings almost sounds like a poetry in making. Even while what she saw in a painting was mostly the surface of the picture, she through her writing, converted her experience into an image that was purely her own. Her descriptive writing abled the readers to construct an image of their own while they were reading her writings. In a time, when the use of a supportive image for the text was still uncommon (even while

reviewing an art show), her writings fulfilled the gap of the missing image.

Consistently, in her writings, she covered the various art activities that were taking place in various art galleries of Bangalore. Though there were many other writers contributing their reviews to other newspapers, hers were the most frequent of them all. She wrote about nearly every art exhibition. She has even written about many of the craft exhibitions which perhaps would has never been included as an art form by any other art writers. Her writings especially in the 80's,when she had opportunity to contribute more frequently, were elaborate in analysing the work of the artist. In a time where national level art magazines(like Art India, Art & Deal etc) had not yet come into existence and publication of a catalogue was limited to producing a modest folder accompanied by an evensimpler, informative writing, her reviews document the various art exhibitions in Bangalore. From private galleries to institutional exhibition, from established to emerging artists all were included.

While writing a review about an art class, she writes expressing her enragement towards the clichés still in practice within arts still blindly being passed on asa part of the art practice through institutions.

[...] over 40 pieces on view bring rather sad thoughts to one's mind. It is not the amateurish in form and imperfect technically character of the show which distresses but the complete subordination to worn out conventional models supplied by the teachers. The visitors will not be able to differentiate between individualities or even notice a naïve boldness of imagination. Instead, the young aspirants seem to be engaged in repeating second hand academic themes.

– "Bound by themes", Deccan Herald, 03.07.1986

Being a writer from Europe, she has been wary and critical of the persistence of the Western notions still prevalent in Indian Art and quick to point out the problematic use of this language while her very reference point for the analysis of Indian art was the styles of artists from European modernism.Even while she was yet to apprehend the issues within Indian art that was being addressed and experimented by artists, she did have a clear idea of what was necessarily not belonging to the representation of Indian identity.

[…] The most frequent here are landscapes – executed in pencil with a dedication to detail or more painterly[…]The dependence on western canons becomes painfully visible in their compositions. Vanishing point perspective views show country roads and rivers meandering towards the horizons and accentuated by definite verticals, Sea waves, rocky mountains seen through the greenery of trees, sun sets and sun rises in flaming colours and forests are aplenty […] the prevailing sharp hues give a mixture of colonial inheritance, later colourism and picture post card taste. One may notice several academic portraits in the hall. Those turn out equally stereotype. Prettily posed heads and torsos, more or less well finished present graceful females and decorous old men, else a gypsy woman positioned frontally with an emphasis on her ornaments will disclose a surficial attitude of the painter. The way of looking at the Indian has not been freed from the filter of the foreign eye that observes the exotic. […]

– "Bound by themes", Deccan Herald, 03.07.1986

An entire column was provided most of the times to review art works. Initially the reviews were published frequently without a fixed day was made to once a week.This meant fixed space and inclusion of more exhibitions under one writing which definitely affected the depth into which Marta as a writer could delve into.

When a newspaper decides to save on its space, it is most of the times the art columns that face the brunt of the axe. Professional columnists are replaced by in house journalists whose writings are limited to

The 80's especially was a time when art reviews were taken earnestly. Proof of this is well documented by Marta where she has preserved the readers' comments along with her writings. These responses were often divided between extremes where the readers either agreed in entirety to her or disagreed completely to her frank opinions.Just like the art fraternity whose opinions about her came from two extremes. She is well aware of the resentment from many artists, but is also appeased that she has remained true to her beliefs in Marta narrated an incident where two senior most artist of Karnataka in an art camp were discussing as to which art critic should be run over by a truck and that her name was the first amongst them all. This illustrates that Marta has never been a favourite amongst artists due to the pretenseless vocalisation of her opinions.

It is uncommon to see an art critic to consistently spend about three decadesand be primarily known for writing for news paper and equally uncommon is a newspaper so consistently letting a column run for so long especially one dedicated to visual arts. Even when her strained marriage had ended and her association with artist K T Shiva Prasad needed her to relocate from Bangalore to Hassan; she continued to write about the art shows of the city by travelling every week to the city. Apart from reviews of art exhibition, she wrote elaborate feature articles concerning artists, their works and trends of regional as well as national artists. She even reviewed books published on art and culture.

Marta began her career as a writer while Karnataka as a state was in its last leg of its modern phase. It was witnessing the beginning of new generation of contemporary artists who had began working with influence of international trends while there was still a very large group of artists who continued to work with the academic style and likewise the same thought process was still being imparted in most of the art schools within the states(outside of urban centre). Many of the modernist art works within the state followed the reverse order of bringing back this very academic styles that was rejected by other art centres (like the Bengal School). On the other hand, contemporary art practice had already come into existence as a result of artists who received further education from institutions like Baroda and Santiniketan in the 90's. Bangalore became the platform for showcasing both these trends which existed parallelly like any other isms of Europe.Marta's writings, spanning for over thirty years of time, have formed into an archive of the local art scene.It is also an elaborate documentation of the exhibition culture in Bangalore, the art practice, the various galleries that were functioning etc. Her writings, when revisited, reconstruct 1) the art practice within Bangalore and 2) the art practice of Karnataka.

The two kinds of art practices one the urban art practice and the other urban centres turning into prominent centres/sites of displaying art works produced elsewhere within the state (and the subsequent judging of these works purely through an urbanized 'eye' which often cannot contain the variety of art that is produced). Many works of artists received severe criticism in his writing largely due to the course of the art within the state. On the other hand, the works produced in places outside the city often missed out being included/acknowledged of their existence as a part of the larger art contextand this is where Marta's writing gains prominence for

equally including/writing about every different art practice because of which the works, though devoid of theorization, at least are existing through this documentation.

Marta's perception of her own identity is peculiar. When there is an extensive debate about identity, she prefers to identify herself as belonging to the larger context of humanity and she instantly reminded of Kuvempu's idea of '*vishvamanava*' even though she dint intend to. She believes in an identity that crosses border, religions. But this identity is far more complex like it is with many migrants who have perceived identity as being fluid or/and multiple. She deliberately, consciously makes a choice of ignoring the past and present identities of being a Polish for half her life and the later life so far in India which perhaps is normal tendency of the diasporic. The same applies when she sees India as one whole nation and the state is almost a non-existent ideology. (Her curatorial works are an indicator of this). Her writings also reflect her emphasis largely on the nation while she settled and mostly wrote largely about the art practice within Karnataka while she resisted the image of the state and mostly perceived the larger picture of the nation.

Apart from newspapers, Marta has contributed reviews and articles to art magazines like Art India. Her writings for a magazine with national and international circulation helped the regional artists to gain visibility, exposure and momentum to their artistic careers.

Her lengthy articles have been featured in significant publications like Indian Contemporary Art Post Independence (Pub: Vadhera Art Gallery, New Delhi,1997), Seven Contemporaries (pub: Kiran Nadar Museum of Art, New Delhi 2013) a publication produced in conjunction with the curated exhibition(Curated by:

RoobinaKarode) by the same title, featuring seven contemporary women artists from India and seven writers featured one artist each. She also published a monograph on Bikash Bhattacharjee (pub: Kala Yatre)in 1991.

Curation:

It is after 2000, after nearly two decades of art writing, Marta began curating art exhibitions.She conceptualized her first project for Sakshi Gallery (which was then in Bangalore) who asked her to curate an exhibition on the occasion of their 10th anniversaryin 2001, and the show itself was to be displayed at Alliance Francaise. Marta conceptualised '*On the Edge of Volume*', an exhibition that featured artists who reinterpreted the concept of sculpture. As the title suggested 'On the edge of volume' where volume denotes art works not merely being sculptures in the formal way but as art objects occupying a significant space and that which defied the familiar explanation of a sculpture. They are objects which also defy terms of material usage for example usage of found objects brought together as an assemblage.

She is one of the few writers who followed artists and the development of their work closely. Reviewing art helped her to stay connected to artists and the evolution of their works over years. Establishing herself as an art writer and familiarity with regional and national art practices provided the premise for her curatorial practice. Her curatorial works focused strongly on a central theme and the works strictly adhered to this centralized idea of fulfilling to the concept She was in a familiar terrain and understood artists and their preoccupation. As a curator Marta was conscious of the developing trends within visual arts and conceptualised exhibitions which was significant as well as economically

successful for the galleries where they were being showcased. Like the show *Mechanism of Motion* (2008) was about artists who produced art works which used movement. This exhibition was unconventional and represented the age when new media works were popular amongst artists. Artists were experimenting with new age technology and many consciously drifted away from painterly practice to experiment with the technological boom in India. The exhibits used art works which were completely deviated from regular practice like one of the exhibits from the exhibition was by Ranbir Kaleka whose works were canvases overlapped with video projections. The video had precise compositions of the painting so not to differentiate the painting and the video. The video provided the movement that the painting was devoid of. The frozen image from the painting would be still visible even after the video continued like a ghost image. This perhaps was a perfect example and symbolized the changing trend within visual art representing the emergence of new media as a fulfiller of many experiences that were often absent from the medium of painting and yet the need of painting as a reference point of departure from where artists started moving towards newer mediums.

Another exhibition *Around architecture* was curated in 2006 in association with Colab Art and Architecture. This exhibition was curated for an architectural firm's commercial building space after its completion. The works were based on the theme of architecture itself to signify the firm that initiated her as well as to go along with the newly built structure. This exhibition significantly stood marking the phase of the expanding city.All her curated shows are a blend of artists from all over India and particularly do not point at any region but are strongly focused on the theme.

Other curatorial works by Marta:

Enchanting icon(2003)
Subtlety-Minimally(2004)
The inverted tree (2005)
Towards Abstraction (2005)
The human figure (2006)
Iconography in transient times(2007)
The Human Animal (2009)
Changing Skin (2010)
Dolls (2011)

Even after staying in India for 30years, being a curator, a writer and being so closely affiliated to several artists, Marta has not been a collector of art. Even when artists offered to give her work in return for writing a catalogue or curating a show she has refused to take them purely from an ethical point of view to keep her writing free of obligation. She has led a life where she has constantly believed in her own. The only art works that occupy her indigenous themed home with stone and plain white walls is adorned with her collection of folk objects that she is fond of. The leather puppets are strung from ceiling to the steps made of stone and act as railings for her staircase. This is combined with some of the bronze lamps and utensils that sit beside the walls on the floor. Works that can be sighted is a painting of her father by an important Polish painter and graphic artist Edward Durnik and few other works by Polish artists the predominantly chipped wooden heads and figures by her son Ravi Shah.

Her son Ravi Shah is a sculptor. He is also known as ‘Axe Ravi’ for his unique technique by using axe majorly as a tool for sculpting or ‘chopping’ wood to create his sculptures. Apart from art, she is passionate about gardening, and growing flowering plants especially orchids.

Self respect and dignity added a certain character to the work she was involved in. She has kept herself free from the favours and the subsequent need for obligation that she would have to be bound with and which could prove to be a hindrance to her writing and remained truthful to herself and her writing.

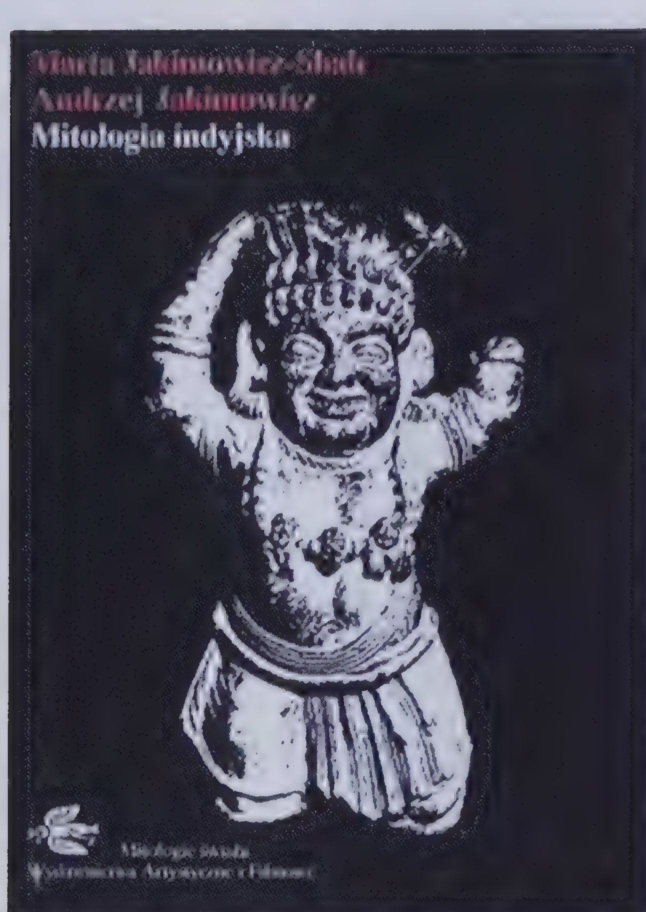
Awards:

She received The Central Lalitkala academy has conferred her the 'Critic of the year'Sameeksha Awarded theDr. Veena Shekar Award for Lifetime achievementfor her contribution to Art writing in 2016.Lalitkala Academy presented her with Honorary Award for her lifetime achievement in 2016.

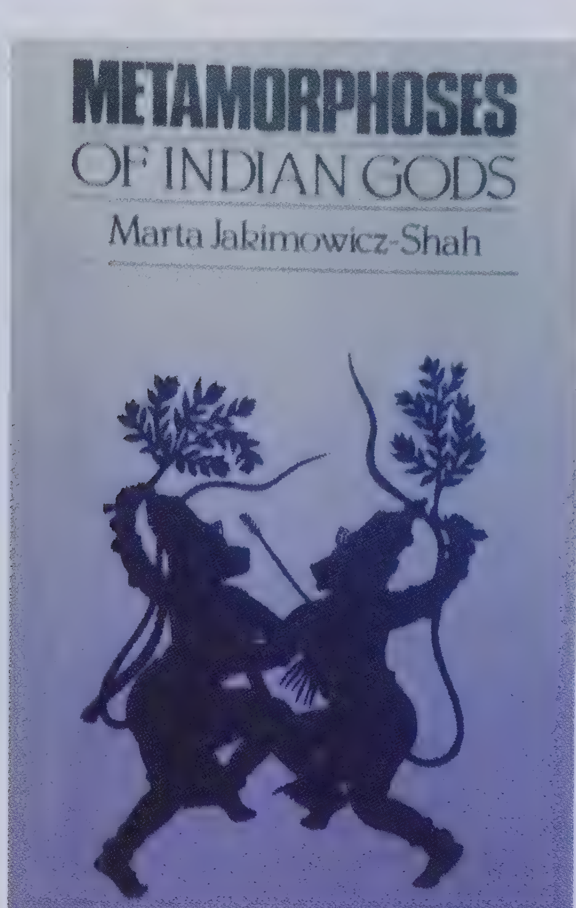
1. MitologiaIndyjska, WydawnictwaArtystycznei Film owe, Warszawa, 1982 ISBN: 83-22-0176-7
2. Metamorphosis of India Gods, *Seagull Publication*, 1988. ISBN-10: 870460298, ISBN-13: 978-8170460299.

An oil painting of AndrzejJakimowiczby E. Dwurnik, an established Polish artist. Dwurnik converted this portrait into a narrative by including a line drawing of Irena Jakimowicz appearing as the women behind Andrzej. On the right side is Polish text that describes Andrzej along with the flag of Poland at the bottom.

Cover page of Mitologia Indyjska, the first book authored by Marta Jakimowicz

Metamorphosis of Indian Gods was the first book. Marta published after she arrived in India.

The culture scene   The Times of Deccan, May 6, 84

Picasso the illustrator

It was a rare pleasure to visit the Picasso exhibition organized by the Embassy of France and the Lalit Kala Akademi and held at the Karnataka Chitrakala Parishat (April 23 to May 5).

The 40 lithographs on show came from various books illustrated by Picasso, which he liked to do throughout his life. Being a close friend and associate of poets Paul Eluard, Max Jacob and appolinaire, the artist often used to present them his engravings and drawings to beautify their compositions, since he himself desired and frequently achieved a blending of art and poetry in the form of book.

The Bangalore exhibition gave one insight into the many versions of Picasso's dialogue with the book. It also gave one an indication of the different art languages which that great deviser of styles developed at various periods.

The earliest drawings displayed here came from 1931 and belong to Balzac's "Unknown Masterpiece". These drawings describe the characters from the text, but they are at the same time studies of the relationship between the artist and his models, the actual look becoming a pretext to dwelve into Picasso's own thoughts, though these were Balzac's too.

We notice a sculptor and his creation a lady and her painted portrait confronting each other simultaneously. The line is thin, restrained, sometimes limited only to the contour, at times contrasted with a darkned shape made of a network of crossing strokes. The manner is only apparently realistic and academic, but on a closer scrutiny it reveals a very sofisticated and modern search for the essential structures of the visible, interpreting it three dimentionally or flatly.

The three etchings for the texts of Buffon (1942) are rather different, more painterly in their effect, darker, filled with broad strokes. The monkey seems rapacious and yet humorous. The horse — Picasso's favourite symbol [of] the beautiful, lofty and heroic, is excellently shown in a sudden startled stop, the tail and mane still blowing, the body tilted backwards, its movement intensified by the common rhythm of the strong ground.

We meet here also the negative symbol of everything evil and brutal — the bull. The static, powerful but potentially aggressive animal with its twisted curls seems to grow out of the plants and grass. The limbs of the hairy spider correspond to the geometricity of its web discerned through a net of tree branches.

The previous illustrations were juxtaposed to the printed pages. However, Picasso's illustrations to the "Two Tales" by Roventes integrate with the text. Apart from the pictures the letters were written or rather drawn by the artist; they constitute a sequence of a particular cadence.

This attitude is continued in the illustrations to Gongora's "Twenty Poems" (1948). By the side of the lyrical portraits of women we have here letters written and ornamented by Picasso. The heads of those women were "painted" softly, blurring, with an emphasis on their profuse hair. That contrasts with the linearly treated faces. Elsewhere the line, as ofen is with Picasso, helps to define the plasticity of the tenderly depicted shape.

How entirely unlike is Picasso's interpretation of the "Song of the Dead" by Reverdy! Among the simple lettering he thrusts blood red, big, broad and dramatic strokes—not letters, nor special charms, but strange, sinister signs of death.

In the illustrations to "Helen and Archemedies" by Suares (1955) the artist used his kind of "organic" cubism so well known from his paintings. Abstract, geometricized forms blend with the elements of common objects a bottle door [illegible], table as well as fragments of human figures.

While one is a little con[illegible] [illegible] the various styles of Picasso as being [illegible] [illegible] their [illegible], the [illegible] drawings [illegible] "Midnight H[illegible]" ([illegible]) strike as timeless. The jumping animal is summed up with an absolute minimum of line, only the contour. The line harmoniously blending geometricity with fluidity powerfully suggests the volume and movement upwards. It gives an almost circular rhythm in the case of horse with the head lowered, and stresses verticality of a standing animal, while in the superb study of another jumping horse its simultaneous lightness and heavyness become evident.

Another cycle of illustrations "Women and Fauns" discloses Picasso's lifelong fascination with human sensuality. There the always voluptuous woman has as partners playful ancient contemporary Satyrs, an innocent child-lover, an earthly husband, even winged bulls which become small like bees and walk on twigs. Spanish subjects dominate the pictures for the poems of Nereda. One sees here the toreador with his costume and a wide rimmed hat and the dancer in her frilly skirts.

The Spanish themes, which fascinated Goya too, still preoccupy Picasso the debanched woman, the shameless sexuality of a young woman against the vision of her old age. These pictures are usually dark with a masterly used play of light and shade and they create a strong impression of depth, even when looked at from a distance. There is also a more intensive feeling in them than others.

The last group of pages meant for "Shifting Sand" by Reverdy (1966) brings again the artist conscious of the working of art. One sheet shows the profile of a sculpture doing the torso of a young woman. The modelling is soft, plastic, almost water colour like.

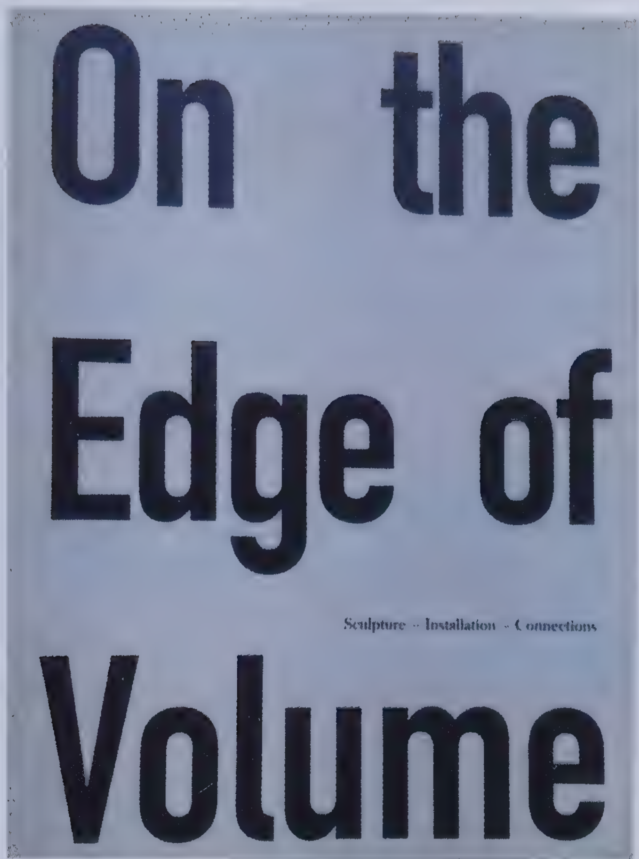
The other sheet gives a similar scene in the contrast of sharp light which [illegible] a sort of negative [illegible] both the artist and the sculpture. In this process Picasso does not [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] involving [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] it [illegible] the [illegible] [illegible] the book [illegible].

Marta Jakimowicz—Shah

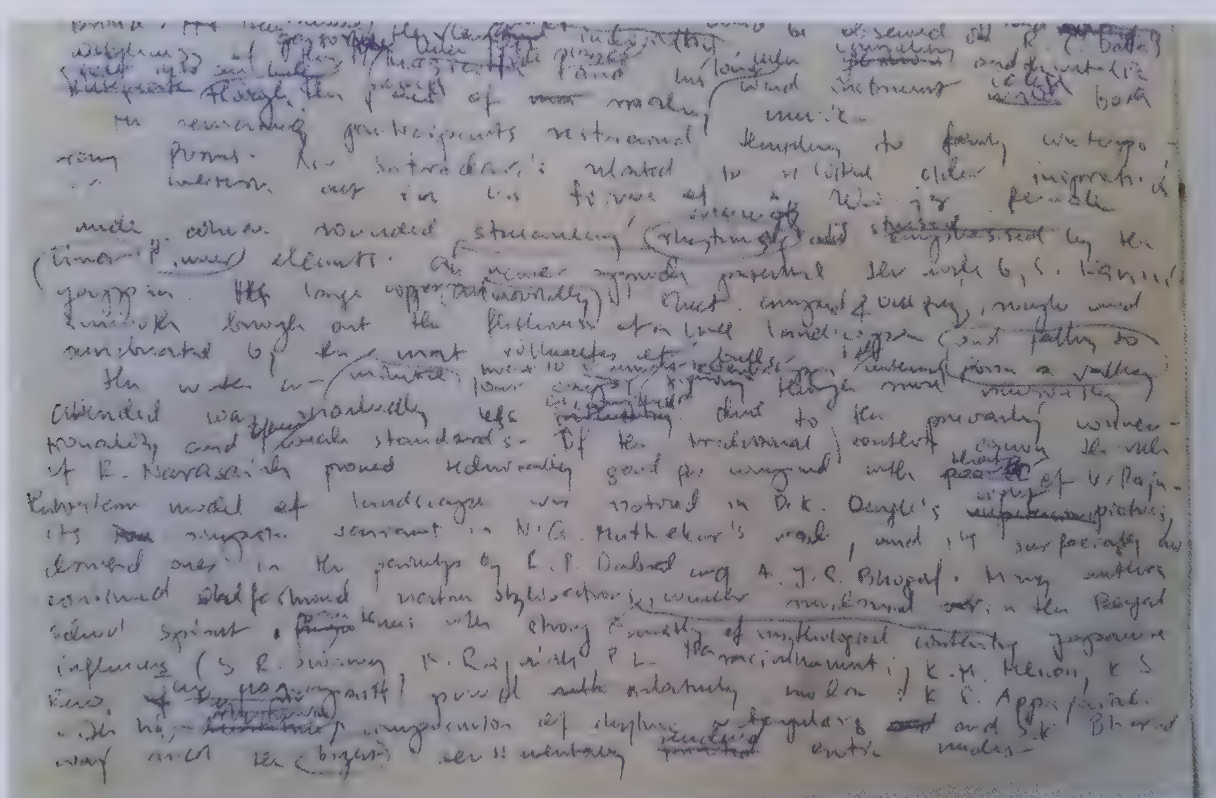
Critics And Crows

Once when the composer Stravinski was being interviewed, a perfect formation of geese gracefully glided by. "Ah", exclaimed the composer, "here we have the sweeping majesty of an opera". And when the geese were followed by a crow in full cry, Stravinski added "and there goes your critic". The forever dappled, love-hate relationship between the critic and creative souls may not be quite one of God's glories, as a poet once enumerated. But it is ancient and even sages have rued how much easier carping criticism is, compared with craftsmanship. Some have found the "cant of critics" even more tormenting than the "cant of hypocrites". We appreciate, of course, how critical the creative writers, painters and musicians become when someone, who doesn't have to go through their ordeals, sits on judgement over their works. Yet how many of them have seen the reviewer as holding the rod of divination or the beacon which brings to light a buried treasure — rather than wielding the birch to castigate offenders? Those who seek to hit the headlines do sometimes end up hitting just the head. When India's first technicolour film *Aan* was shown in London, the *Punch* film critic said it lacked punch, and seemed to go aan, and aan, and aan. Similarly, another critic cautioning viewers that Somerest Maugham's classic novel of a western man seeking peace in India mysticism was a serious film said *Razor's Edge*: no soap". British revueist Noel Coward was luckier when a critic nearly exhausted the alphabet praising *This year of grace*. He said it was "amusing, brilliant, clever, dainty, exquisite, fanciful, grand, happy, ironical, jolly, Kaleidoscopic, lovely, magnificent, neat, opulent, pithy, quick, rich, superb, tasteful, the ultimate, versatile, witty"... and was stumped by the impossible letter X. This was no problem for the American critic who headlined his article about city-people being bored by rural film themes with the words "slix nix hix pix."

A small writing about critics by Marta published in The Times of India, Bangalore (15.5.1989)

On the Edge of Volume, a catalogue of the exhibition
first exhibition curated by Marta for Sakshi Gallery in Bangalore.

Copy of manuscript of Marta's writing along with
the text editing executed manually.

The exterior view of Marta's residence with her garden in the foreground

A picturesque view of the wild garden through the
wide windows of the house that opens to it.

A peek into Marta's modest living area. In view are leather puppets that are strung from ceiling to the stairs. Also are works of Ravi Shah in view.

A shelf with Khurja pottery that adorns Marta's residence

Head of a folk puppet occupies a wall inside the house.
Marta has a special regard to folk objects.

ಮೂಲತಃ ಪೋಲೆಂಡ್ ದೇಶದವರಾದ ಮಾರ್ತಾ ಯಾಕಿಮೋವಿಜ್‌ರವರು ವಾರ್ಸಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಇಂಡೋಲಜಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, 1973ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗು ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ, ಕಲಾವಿದರ/ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾ, ಕಲಾವಿದರ ಕುರಿತಾದ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಲೆಯ ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.
ದ್ವಿ-ಭಾಷಾ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಇವರು ಪೋಲಿಷ್ ಹಾಗು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Polish writer Marta Jakimowicz studied Indology from Warsaw University, moved to India in the year 1973 and continued to live here pursuing her writing and engagement with the art community within the country. She has lived in Bangalore for more than three decades, establishing herself as an art writer - - as an art critic for newspapers, writing about Indian art/artists in the form of exhibition catalogues, artist monographs and articles for various publications and finally as a curator of contemporary Indian art. Marta is a bi-lingual writer who has published books in Polish language as well as in English.

- Sandhya Annaiah

ISBN : 978-81-938383-2-7

Karnataka Lalithakala Academy
Kannada Bhavana, 2nd Floor, J.C. Road, Bangalore - 560 002.
Tel/Fax : 22480297 Website : www.lalitkalakarnataka.org
E-mail: kla.karnataka@gmail.com